

Applied Research of Sport Management

Open
Access

ORIGINAL ARTICLE

A systematic review of the economic benefits of sport development

Mina Khodaei¹, Fariba Askarian^{2*}, Amin Dehghan Ghahfarokhi³, Bahman Tayebi⁴

¹ PhD Student in Sport Management, Faculty of Sport Sciences and Health, University of Thran, Tehran, Iran.

² Professor, Sport Management, Faculty of Sport Sciences and Health, University of Thran, Tehran, Iran.

³ Assistant professor, Sport Management, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, University of Tehran, Tehran, Iran, Tehran, Iran.

⁴ Assistant Professor, Department of Sports Management, Faculty of Humanities, Golestan University, Golestan, Iran.

Correspondence

Fariba askarian
Email: askarian@ut.ac.ir

How to cite

Khodaei, M., Askarian, F., Dehghan Ghahfarokhi, A. & Tayebi, B. (2023). A systematic review of the economic benefits of sport development. Applied Research of Sport Management, 12(1), 51-66

ABSTRACT

The purpose of this research is a systematic review of the economic benefits of sports development. It is qualitative and descriptive in terms of type, practical in terms of purpose, and systematic review according to the implementation method. In order to obtain the desired scientific evidence, an electronic search was conducted based on relevant keywords in Persian and English published sources. The time period selected for document search was between 1995 and 2022 and in Embase, Scopus, PubMed and Web of Science data bases. In the first stage, 338 articles were found which after removing the duplicates, were reduced to 302 articles, and in the next stage by reviewing the abstract and title of the articles, 183 articles were removed and the number of articles was reduced to 119 articles. Finally, considering the entry and exit criteria designed in this research and going through the PRISMA checklist, 15 articles were systematically reviewed. Based on the results obtained, it seems that the main challenge around the world is to create a public health culture, which can be achieved only with macro and strategic planning in the field of developing sports and physical activity with prioritization in the public sports sector, the necessary infrastructure in the production of equipment and public sports facilities, as well as paying attention to the infrastructure of championship sports.

KEYWORDS

Systematic review, Sport development, Economic benefits. .

© 2023, by the author(s). Published by Payame Noor University, Tehran, Iran.

This is an open access article under the CC BY 4.0 license (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

<https://arsmb.journals.pnu.ac.ir/>

نشریه علمی

پژوهش‌های کاربردی در مدیریت ورزشی

«مقاله پژوهشی»

مرور نظام‌مند مزایای اقتصادی توسعه ورزش

مینا خدایی^۱، فریبا عسکریان^{۲*}، امین دهقان قهفرخی^۳، بهمن طیبی^۴

^۱ دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی دانشکده علوم ورزشی و تندرستی، دانشگاه تهران، تهران، ایران.
^۲ استادیار، مدیریت ورزشی دانشکده علوم ورزشی و تندرستی، دانشگاه تهران، تهران، ایران.
 (نویسنده مسئول)
^۳ استادیار، مدیریت ورزشی دانشکده علوم ورزشی و تندرستی، دانشگاه تهران، تهران، ایران.
^۴ استادیار، گروه مدیریت ورزشی دانشکده علوم انسانی دانشگاه گلستان، گلستان، ایران.

چکیده

هدف تحقیق حاضر مرور نظام‌مند مزایای اقتصادی توسعه ورزش است. تحقیق از نظر نوع، کیفی و توصیفی، از نظر هدف، کاربردی و از لحاظ روش اجرا، مرور نظام‌مند می‌باشد. به منظور دستیابی به شواهد علمی مورد نظر، جستجوی الکترونیکی بر اساس کلید واژه‌های مرتبط در منابع منتشر شده انگلیسی صورت گرفت، بازه زمانی انتخاب شده برای جستجوی مستندات بین سال‌های ۱۹۹۵ تا ۲۰۲۲ و در پایگاه‌های اطلاعاتی ام‌بی‌سی، اسکوپوس، پاب‌مد و وب‌آف‌ساینس بود. در مرحله اول ۳۳۸ مقاله یافت شد که بعد از حذف موارد تکراری به ۳۰۲ مقاله تقلیل یافت و در مرحله بعد با بررسی چکیده و عنوان مقالات ۱۸۳ مقاله دیگر حذف و تعداد مقالات به ۱۱۹ مقاله کاهش پیدا کرد. در نهایت با در نظر گرفتن معیارهای ورود و خروج طراحی شده در این پژوهش و طی کردن مسیر چک لیست PRISMA، ۱۵ مقاله مورد بررسی دقیق قرار گرفتند. براساس نتایج به دست آمده، به نظر می‌رسد چالش اصلی در سراسر دنیا ایجاد یک فرهنگ سلامتی عمومی است که دستیابی به آن جز با برنامه‌ریزی کلان و استراتژیک در زمینه توسعه ورزش و فعالیت بدنی با اولویت‌بندی در بخش ورزش همگانی، ایجاد زیرساخت‌های لازم در تولید تجهیزات و اماکن ورزشی عمومی و همچنین توجه به زیرساخت‌های ورزش قهرمانی حاصل نخواهد شد.

واژه‌های کلیدی

مرور نظام‌مند، توسعه ورزش، مزایای اقتصادی.

نویسنده مسئول:

فریبا عسکریان

رایانامه: askarian@ut.ac.ir

استناد به این مقاله:

خدایی، مینا، عسکریان، فریبا، دهقان قهفرخی، امین و طیبی، بهمن (۱۴۰۲). مرور نظام‌مند مزایای اقتصادی توسعه ورزش. فصلنامه علمی پژوهش‌های کاربردی در مدیریت ورزشی،

۱۱(۱)، ۵۱-۶۶

مقدمه

فعالیت‌های ورزشی پشتیبانی می‌کنند (خسرومنش و همکاران، ۱۳۹۶). به‌طور کلی فعالیت بدنی به‌عنوان حرکات بدن ایجادشده توسط انقباض ماهیچه‌های اسکلتی که مصرف انرژی را بالاتر از نرخ متابولیک در حال استراحت افزایش می‌دهند، تعریف می‌شود. کاسپرسن ورزش را زیرمجموعه‌ای از فعالیت بدنی تعریف می‌کند که برنامه‌ریزی شده، ساختاریافته و تکراری است و به حفظ یا توسعه آمادگی جسمانی کمک می‌کند (تیول و همکاران، ۲۰۱۸). در تعریف محورهای مختلف ورزش و فعالیت بدنی، می‌توان از ورزش همگانی، ورزش قهرمانی، ورزش حرفه‌ای و ورزش تعلیم و تربیتی نام برد. "ورزش همگانی" مجموعه‌ای از فعالیت بدنی خودآگاه، خودمحور و دلخواه است که به‌منظور سلامتی، ارتقای وضعیت جسمی بدن و همچنین استفاده مناسب از اوقات فراغت، بخشی از زندگی روزمره را دربر می‌گیرد. امروزه توسعه ورزش به‌عنوان یک سیاست عمومی بر دیگر مباحث سیاسی دولت‌ها برتری گرفته است و اغلب کشورهای پیشرفته جهان در برنامه‌ریزی‌ها و سازماندهی ورزش همگانی خود با دیگر کشورها رقابت می‌کنند و به‌طور مرتب در حال ارائه برنامه‌های خلاق برای رشد این ورزش هستند (پارساچو، ۱۳۹۷). توسعه ورزش بخش مهمی از توسعه اقتصادی-اجتماعی است و ورزش قهرمانی هر کشوری نیز با وضعیت اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی آن کشور در ارتباط است. از این رو سیاستمداران و مسئولان سازمان‌های ورزشی کشورهای مختلف با آگاهی از اهمیت سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی رقابت‌های بین‌المللی معتبر مانند بازی‌های المپیک، همواره سعی دارند تا ضمن شناسایی عوامل مؤثر، با برنامه‌ریزی مناسب بیشترین مدال ورزشی را به‌دست آورند. برخی معتقدند جمعیت زیاد خود عامل توسعه است، اما اوضاع جاری کشورهای در حال توسعه خلاف این نظریه را نشان می‌دهد زیرا رشد بالای جمعیت افزایش روزافزون و نیازهای اقتصادی، اجتماعی، بهداشتی و فرهنگی را در پی دارد که تأمین همه آن‌ها نه‌تنها در کوتاه‌مدت عملی نیست، بلکه در چهارچوب برنامه‌های بلندمدت توسعه نیز تلاش‌هایی عظیم و فراگیر می‌طلبد (شعبانی و مرادی، ۱۳۹۶). اما در حوزه ورزش تعلیم و تربیتی باید گفت ورزش تعلیم و تربیتی در پی آن است که با فراهم‌نمودن زمینه‌های لازم و ایجاد محیط و فرصت‌های مناسب، همه آموزش‌جویان را در موقعیت‌های آموزشی سالم قرار دهد و با پاسخگویی به نیازهای آنان، برنامه‌هایی را برای تقویت جسم همگام با اصول و مراحل رشد و هماهنگی با پرورش روح تأمین کند (مونسن، ۲۰۰۳). امروزه، کلاس‌های تربیت

فعالیت بدنی برای سلامتی امری ضروری است ولی با این وجود به‌طور کلی جوامع امروزی تبدیل به افراد غیرفعال شده‌اند. لانست افزایش بی‌تحرکی بدنی را به‌عنوان "همه‌گیری با پیامدهای سلامتی، اقتصادی، زیست‌محیطی و اجتماعی گسترده" توصیف کرده است. عملاً تمام جنبه‌های زندگی ما از کار کردن در بیرون و کارهای خانه گرفته تا اجتماعی‌شدن، خرید کردن، سرگرمی و غیره به شهرنشینی، فناوری، حمل و نقل موتوری و مدل‌های جدید کسب و کار تبدیل شده‌اند تا ما بی‌تحرک‌تر شویم (یونگ و جانستون، ۲۰۱۹). در حال حاضر حجم زیادی از مطالعات علمی در مورد تأثیر مثبت فعالیت بدنی بر سلامت و کیفیت زندگی جمعیت وجود دارد. با وجود این، کم‌تحرکی به‌تدریج به‌عنوان یک بیماری همه‌گیر جهانی شناخته می‌شود (لاکروز و همکاران، ۲۰۲۱). در کنار شرکت در فعالیت‌های بدنی، برگزاری رویدادهای ورزشی نیز می‌تواند برای توسعه منطقه‌ای بسیار مفید باشد. میراث رویدادهای ورزشی، مزایا و موفقیت‌هایی را در کل برای شهر میزبان در ابعاد مختلف در پی دارد. همچنین شایستگی‌ها و تجارب عالی در پروژه‌های توسعه زیرساخت‌های ورزشی، خدمات فنی، پخش تلویزیونی، خدمات داوری، پذیرش و خدمات هیئت‌های ورزشی، حمل و نقل و تدارکات، خدمات داوطلبانه ویژه مشتریان و بسیاری دیگر از موضوعات مرتبط با رویدادهای ورزشی مهم در جهت تسهیل توسعه منطقه‌ای و ابتکارات در حوزه‌های اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، ارتباطی، روابط عمومی، زیرساختی و محیطی نیز قابل دستیابی است (هاب و همکاران، ۲۰۲۱). همچنین می‌توان گفت زیرساخت صنعت ورزش را باشگاه‌هایی تشکیل می‌دهند که به‌مثابه کارخانه‌های تولیدی و بنگاه‌های اقتصادی عمل می‌کنند. خلاقیت و ایجاد نوآوری و ابتکار در صنعت ورزش و برنامه‌ریزی و سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت می‌تواند موجب رشد اقتصادی ورزش حرفه‌ای گردد، به‌طوری‌که با بررسی و تجزیه و تحلیل وضعیت اقتصادی باشگاه‌های ورزشی در کشورهای توسعه‌یافته و با نگرشی عمیق‌تر به این پیشرفت اقتصادی درمی‌یابیم که این کشورها در صنعت ورزش خود سرمایه‌گذاری‌های عظیمی را انجام داده‌اند و نهایتاً از سود بی‌شمار و اشتغال‌زایی این صنعت پولساز جهانی بهره می‌برند (یانگ، ۲۰۲۱). خسرومنش و همکاران (۱۳۹۶)، نیز در بررسی صنعت ورزش، آن را شامل تمام افراد، مشاغل و کسب و کارهایی می‌دانند که یا به‌طور مستقیم به خلق فعالیت‌های ورزشی منجر می‌شوند یا از خلق

آسیب‌پذیر اجتماعی و اقتصادی اشاره نمود (پورنت، 2010). براساس نتایج پژوهش‌ها، در جوامعی که نارسایی‌های کمی و کیفی ورزش وجود دارد، عقب‌افتادگی آن جامعه نیز چشمگیر است؛ از این رو، می‌توان به جنبه‌های گوناگون اقتصاد ورزش، نظیر ایجاد اشتغال مستقیم و غیرمستقیم تولید کالاها، تجهیزات و مکمل‌های غذایی در ورزش، صادرات کالاها و خدمات ورزشی (تجارت بین‌الملل)، رونق گردشگری و توسعه بازارهای محلی از طریق حوادث و رویدادهای ورزشی و افزایش رفاه عمومی و سرمایه اجتماعی و انسانی در جامعه اشاره کرد. در مطالعات، نقش اقتصادی ورزش به دو گروه تأثیرات اقتصادی مستقیم و غیرمستقیم تقسیم شده است. در بررسی اثرهای اقتصادی مستقیم، به ورزش به‌عنوان تفریح و فعالیت جسمانی نگریسته می‌شود؛ اثرهای اقتصادی غیرمستقیم ورزش بر ارتقای سلامتی و کاهش هزینه‌های درمان و به تبع آن توسعه برنامه‌های ملی و نیروی کار است و در کاهش هزینه‌های درمانی خانوار و دولت نقش اساسی دارد (امینی و همکاران، 1399). علاوه بر آن، می‌توان به اثر فزاینده وجود استادیوم‌ها و تیم‌ها بر اقتصاد اشاره کرد. با حضور تیم ورزشی فوتبال یک شهر در رقابت‌های لیگ برتر در وهله اول بیشترین درآمد به بازیکنان و مربیان و در مرحله بعد به مدیران آن باشگاه اختصاص می‌یابد. مخارج بازیکنان، مربیان و مدیران باشگاه‌ها و اثر آن روی اقتصادهای محلی و شهری بستگی به این دارد که چه مقدار در آن شهر مصرف یا سرمایه‌گذاری می‌شود، زیرا بسیاری از بازیکنان و مربیان که در تیم ورزشی فعالیت دارند، در آن شهر که تیم ورزشی حضور دارد متولد نشده‌اند و زندگی نمی‌کنند؛ در نتیجه پس‌اندازهای خود را در شهر محل تولد خود سرمایه‌گذاری می‌کنند و موجب رونق اقتصادی بیشتر آن می‌شوند (قادرپور و همکاران، 1393). شهرها از داشتن تیم‌های ورزشی حرفه‌ای مزایایی دریافت می‌کنند، اما ایجاد شغل، درآمد بیشتر و درآمدهای مالیاتی اضافی از جمله این مزایا نیستند. این مزایا غیرپولی هستند. آن‌ها تصویر شهر، غرور مدنی، احساس اجتماعی و شاید محبوبیت مقامات منتخب محلی را نشان می‌دهند. این موارد همگی مهم هستند، اما ارزش‌گذاری آن‌ها از نظر پولی دشوار است. اقتصاددانان این موارد را "مزایا" می‌نامند (براد، 2001). در کنار توجه به مباحث مربوط به اقتصاد و ورزش، نتایج مطالعات پزشکی اذعان دارد، مشارکت در فعالیت‌های بدنی، جزئی از سبک زندگی سالم و از اثربخش‌ترین و پایدارترین راه‌ها برای جلوگیری از افزایش بیماری‌های غیر واگیر است. بهبود شرایط سلامت از طریق افزایش موقعیت‌ها و فرصت‌های مشارکت در فعالیت‌های ورزشی، نتایج اقتصادی بسیار زیادی را نیز

بدنی (PE) در مدارس برای کمک به کودکان برای ایجاد آگاهی در مورد مهارت‌های مادام‌العمر ضروری شناخته می‌شوند. عادات فعالیت بدنی آن‌ها همچنین به سلامت روانی، رشد اجتماعی، عملکرد تحصیلی و نتایج مدرسه کمک می‌کنند (یانگ و همکاران، 2019). در بعد ورزش حرفه‌ای می‌توان گفت که امروزه ورزش حرفه‌ای و مدرن همانند اقتصاد مدرن معطوف به بازار و در نتیجه، معطوف به مصرف‌کننده (تماشاگران یا مخاطبان) می‌باشد. آن‌ها با پرداخت مستقیم هزینه بلیط برای تماشای بازی‌ها و یا از طریق رسانه‌های گروهی، تولید ورزشی را رونق می‌بخشند (پورکیانی و همکاران، 1396). هرچند اندازه اقتصادی لیگ‌های ورزشی حرفه‌ای بزرگ نیست، اما اهمیت آن‌ها برای تولید ناخالص داخلی (GDP) قابل توجه است. اندازه اقتصادی یک صنعت به سختی قابل تعریف است، با این حال اگر خروجی یک تیم ورزشی حرفه‌ای را به عنوان قرار دادن هواداران روی صندلی در نظر بگیریم، آنگاه می‌توان از حضور به‌عنوان معیاری برای اندازه استفاده کرد (راکربی، 2019). ورزش حرفه‌ای اوج پیشرفت ورزشی به‌شمار می‌آید و در این عرصه از شمار ورزشکاران کاسته‌شده و به شمار تماشاگران افزوده می‌شود و در واقع مستعدترین و توانمندترین افراد به این سطح از ورزش رسیده و به آن از دریچه یک حرفه می‌نگرند (احسانی و همکاران، 1392). فارمر و اندرسون (1996) ضمن بررسی چالش بین توسعه ورزش همگانی و ورزش قهرمانی اعتقاد دارند که در اکثریت کشورها هماهنگی بین موفقیت در سطح ورزش همگانی و ورزش قهرمانی همیشه وجود ندارد. همچنین چالش بین سرمایه‌گذاری در رقابت‌های جهانی و تولید قهرمان یا سرمایه‌گذاری روی مشارکت در ورزش همگانی برای تأمین سلامت عمومی و منافع اجتماعی-اقتصادی آن نیز وجود دارد. یکی از اهداف توسعه پایدار انسان سالم، جامعه سالم و زندگی سالم می‌باشد (پورکیانی، 1393). رابطه مستقیم بین کاهش فعالیت‌های بدنی و افزایش بیماری‌ها منجر به توجه دولت‌ها و سیاست‌گذاران در همه سطوح و در تمامی بخش‌ها می‌شود تا ورزش را به‌عنوان اولویت در سیاست‌های خود در نظر بگیرند. برنامه‌ها باید به‌گونه‌ای تنظیم شود که شعار "ورزش برای همه" محقق شود و برنامه‌های فعالیت‌های بدنی باید به‌طور مناسب طراحی و با مقوله‌های فرهنگی مرتبط شوند (کوشکی و همکاران، 1397). مباحث مربوط به ورزش برای توسعه، بیشتر گروه‌هایی را که از امتیازات اجتماعی کمتری برخوردارند تحت‌الشعاع قرار می‌دهد که از آن جمله می‌توان به دختران و زنان، معلولین، اقلیت‌های قومی، کودکان و شهروندان کم‌سن و سال، مبتلایان به بیماری‌های خطرناک نظیر ایدز و گروه‌های

². Farmer and Anderson

¹. Physical Education

فعالیت بدنی و رفاه و سلامت را در جمعیت سوئیس نشان می‌دهد که افزایش بی‌تحرکی هیچ نشانه‌ای از کاهش را نشان نمی‌دهد. این داده‌ها با یافته‌های نظرسنجی HEPA (فعالیت بدنی تقویت‌کننده سلامت) در سال ۱۹۹۹ تکمیل شده‌اند، که در آن ۳۷ درصد از مصاحبه‌شوندگان هیچ فعالیتی را مطابق با سطح حداقل توصیه‌ها برای فعالیت‌های بدنی تقویت‌کننده سلامت گزارش کردند. مطالعه‌ای که توسط دپارتمان اقتصاد پزشکی انستیتوی پزشکی اجتماعی بیمارستان دانشگاه زوریخ انجام شد، تلاش اولیه‌ای را برای بررسی مزایای اقتصادی اثرات تقویت‌کننده‌ی سلامتی فعالیت بدنی در جمعیت سوئیس نشان می‌دهد. براساس برآوردهای به دست آمده، فعالیت بدنی فعلی اکثریت جمعیت سوئیس، در حال حاضر از ۲/۳ میلیون مورد بیماری و ۳۳۰۰ مرگ و میر جلوگیری می‌کند و در هزینه‌های درمان مستقیم ۲/۷ میلیارد فرانک سوئیس در سال صرفه‌جویی می‌کند. براساس این مفروضات، فعالیت بدنی ناکافی که در میان یک‌سوم جمعیت غالب است، سالانه عامل تقریباً ۲۰۰۰ مرگ و هزینه مستقیم درمان ۱/۶ میلیارد فرانک سوئیس است. این ارقام و برآوردهای هزینه‌های غیرمستقیم به وضوح نشان می‌دهد که ارتقای فعالیت‌های ارتقای سلامت نه تنها به دلایل کیفیت زندگی و سلامت فردی، بلکه به دلایل اقتصادی نیز از اهمیت بالایی برخوردار است (برایان مارتین و همکاران، ۲۰۰۱). مؤسسه جهانی سلامتی^۲ (GWI) تخمین می‌زند که فعالیت فیزیکی ۸۲۸/۲ میلیارد دلار فعالیت اقتصادی در سال ۲۰۱۸ ایجاد کرده است. در میان ده بخش صنعتی که GWI به‌عنوان بخشی از اقتصاد سلامت جهانی دنبال می‌کند، فعالیت بدنی از نظر اندازه در رتبه دوم قرار دارد. جدیدترین نظارت بر اقتصاد سلامت جهانی موسسه جهانی سلامت (GWI)، نشان می‌دهد اقتصاد سلامت جهانی در سال ۲۰۱۷، ۴/۲ تریلیون دلار تخمین زده شده است. اگر اندازه‌گیری گسترده فعالیت بدنی را در اقتصاد سلامتی بگنجانیم، سلامتی به یک بازار ۴/۵ تریلیون دلاری تبدیل می‌شود. آمریکای شمالی بزرگ‌ترین بازار فعالیت بدنی (با ۲۸۲/۷ میلیارد دلار) است و پس از آن آسیا-اقیانوسیه و اروپا قرار دارند. در واقع، ۹۰ درصد از هزینه‌های جهان برای فعالیت بدنی در این سه منطقه انجام می‌شود (یانگ و همکاران، ۲۰۱۹). صنعت ورزش حرفه‌ای صنعتی است که در بیست سال گذشته یا بیشتر از آن به اقتصاد علاقه‌مند شده است (راکربی، ۲۰۰۹). اما با توجه به تحقیقات متعددی که در زمینه توسعه ورزش انجام شده است، هنوز به‌طور صریح و واضح بیان نشده است که توسعه ورزش در ابعاد

به همراه دارد (بورت، ۲۰۱۰). فرآیندهای لازم برای توسعه ورزش در ایران شامل جذب، نگهداری (فرآیند نگهداری مشارکت ورزشی جامعه و فرآیند نگهداری استعداد) و پرورش است (عسکریان و همکاران، ۱۳۹۹). نادیده گرفتن رویکرد اقتصادی و نخبه‌گرا سبب شده است که خصوصی‌سازی و سرمایه‌گذاری‌های خاص و بلندمدت به کندی پیش رود، همچنین انتظار می‌رود برای توسعه ورزش ایران، ابتدا باید پیوند استراتژیک نهاد ورزش با نهادهای بهداشت و سلامتی، اقتصاد، فرهنگ و نظام تربیتی در سطح حاکمیت و سیاست‌گذاری برقرار شود (رمضانی‌نژاد و هژبری، ۱۳۹۵). رواج ورزش در تمامی بخش‌ها موجب افزایش نشاط اجتماعی و بهره‌وری ملی می‌شود. در ورزش حرفه‌ای، اولویت بیشتر از آن معیار داشتن اماکن و فضاهای کالبدی ورزشی دارای استانداردهای بین‌المللی بوده و در ورزش قهرمانی از آن توسعه نظام آموزشی کشور به‌منظور پرورش استعدادها و ورزشکاران در جهت ایجاد زیرساخت‌های ورزشی مناسب، ضروری به نظر می‌رسد. ورزش حرفه‌ای و مدرن همانند اقتصاد مدرن معطوف به بازار و در نتیجه معطوف به مصرف‌کننده (تماشاگران یا مخاطبان) می‌باشد. آن‌ها با پرداخت مستقیم هزینه بلیط برای تماشای بازی‌ها و یا از طریق رسانه‌های گروهی، تولید ورزشی را رونق می‌بخشند (پورکیانی و همکاران، ۱۳۹۶). ورزش و تفریحات سالم به‌عنوان یک صنعت پردرآمد به‌طور مستقیم و غیرمستقیم در توسعه اقتصادی کشورهای پیشرفته دخالت دارد. سهم هزینه‌های ورزشی خانوار و تشکیل سرمایه ورزشی بخش خصوصی در سطح آلفای ۰/۰۵ از رشد معناداری در سال ۱۳۸۰ نسبت به ۱۳۷۷ برخوردار بوده است. با این حال افت سهم هزینه‌های ورزشی از کل هزینه خانوار، همچنین پایین بودن سهم صادرات ورزشی نسبت به کل صادرات و سرمایه‌گذاری ورزشی بخش خصوصی نسبت به کل سرمایه‌گذاری‌های همین بخش در کشور در کاهش سهم ورزش از GDP مؤثر هستند، همچنین فرهنگ‌سازی بیشتر و بررسی و پیگیری مداوم تأثیرات اقتصادی صنعت ورزش در ایران می‌تواند موجب شکوفایی هرچه بیشتر آن گردد (عسکریان، ۱۳۸۳). شیوع بالای بی‌تحرکی، پیامدهای مضر آن برای سلامتی و زیست‌محیطی و شواهد راهبردهای مؤثر ترویج فعالیت بدنی، این مشکل را به یک اولویت بهداشت عمومی جهانی تبدیل کرده است. گذارهای اجتماعی و اقتصادی که بر جمعیت‌ها تأثیر می‌گذارد می‌تواند تأثیر عمیقی بر سلامت و رفتار سلامت داشته باشد (هارولد کول، ۲۰۱۲). یافته‌های بررسی‌های سلامت سوئیس در سال‌های ۱۹۹۲ و ۱۹۹۷ ارتباط بین

². Global wellness institute

¹. health-enhancing physical activity

در هنگام تفسیر کردن نتایج اختلاف بین دو پژوهشگر به شخص سوم ارجاع داده می‌شود تا از هرگونه سوگیری در حین انجام پژوهش جلوگیری شود. به منظور دستیابی به مستندات و شواهد علمی مرتبط با موضوع مطالعه جستجوی الکترونیکی در منابع منتشر شده انگلیسی صورت گرفت، بازه زمانی انتخاب شده برای جستجوی مستندات بین سال‌های ۱۹۹۵ تا ۲۰۲۲ بود. همچنین یک جستجوی دستی با بررسی منابع مستندات مرتبط با موضوع صورت گرفت. برای بررسی کیفیت پژوهش‌های وارد شده به مرور نظام‌مند از مقیاس PEDRO SCALE استفاده گردید که دارای روایی و پایایی بالا و قابل استناد در تحقیقات انجام شده می‌باشد. این مقیاس شامل ۱۱ آیتم است که پاسخ هر آیتم با علامت مثبت (اجرای صحیح آیتم موردنظر در مطالعه) و منفی (اجرای نادرست آیتم موردنظر یا عدم اشاره به آن در مطالعه) مشخص می‌گردد. هر نمره مثبت دارای یک امتیاز و نمرات منفی امتیازی دربر نخواهد داشت. درنهایت تمامی امتیازات جمع و به‌عنوان نمره کل محسوب می‌شوند که نمرات کسب‌شده در این مقیاس از ۰ تا ۱۰ در نظر گرفته می‌شود. بدین ترتیب که امتیاز ۹ و ۱۰ عالی، امتیاز ۶ تا ۸ خوب، امتیاز ۴ و ۵ ضعیف و امتیاز کمتر از ۴ بسیار ضعیف در نظر گرفته می‌شود.

یافته‌های پژوهش

جستجوی مقالات بر مبنای کلید واژه‌های مرتبط با توسعه ورزش و فعالیت بدنی و فواید اقتصادی آن در چهار پایگاه ام بیس، پاب‌مد، وب آف ساینس و اسکوپوس انجام گرفت که درنهایت ۳۳۸ مقاله یافت شد که به دلیل تکراری بودن ۳۶ مقاله و همپوشانی آن‌ها در این چهار پایگاه به تعداد ۳۰۲ مقاله تقلیل یافت و در این مقالات عنوان و چکیده آن‌ها مورد بررسی دقیق قرار گرفت. پس از غربالگری و ارزیابی اولیه عناوین مقالات، تعداد کل مقالات به ۱۱۹ مقاله تقلیل پیدا کرد و درنهایت با در نظر گرفتن معیارهای ورود و خروج تعداد ۱۵ مقاله به صورت کامل مطالعه و بررسی شدند. بعد از انتخاب منابع براساس معیارهای ورود و خروج و وارد کردن در چک لیست مربوطه، یک فرم ارزشیابی براساس آن‌ها طراحی و روایی صوری و محتوایی این فرم از طریق متخصصین حوزه ورزش و اقتصاد تأیید گردید. بعد از آن از آزمون اسکات جهت اطمینان از معتبر بودن یافته‌های پژوهش استفاده گردید که ضریب توافق آن ۸۰ درصد گزارش شد.

Web of science	۸
scopus	۳۵

مختلف آن چگونه می‌تواند اثر بیشتری بر بهبود سلامت افراد داشته باشد و به دنبال آن چه نتایج اقتصادی برای جوامع بشری در پی خواهد داشت، بنابراین ضرورت انجام تحقیق حاضر این است که، مشخص گردد توسعه ورزش چگونه اتفاق می‌افتد و چگونه می‌تواند برای توسعه شاخص‌های اقتصاد افراد و جوامع مؤثرتر باشد؟

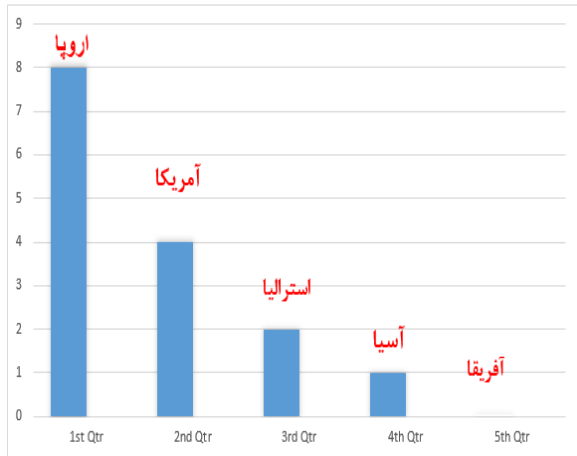
روش‌شناسی پژوهش

تحقیق حاضر از نوع کیفی و توصیفی و از نظر هدف کاربردی است و با توجه به روش اجرا، مرور نظام‌مند یا سیستماتیک می‌باشد. در این مطالعه به دلیل عدم همگونی در روش‌های آماری و نمونه‌های آماری مطالعات منتخب، از انجام مطالعه فراتحلیل خودداری کرده و از مرور نظام‌مند یا سیستماتیک استفاده شده است.

مرور پژوهش‌های گذشته به شیوه‌های مختلفی انجام می‌شود که یکی از شناخته‌شده‌ترین آن‌ها مرور نظام‌مند یا سیستماتیک می‌باشد، این روش نوعی مطالعه و تحلیل ثانویه مطالعات پیشین است. بهتر است پس از نگارش پروتکل، پروتکل مرور سیستماتیک ثبت شود. با ثبت پروتکل به بقیه افراد اطلاع داده می‌شود که یک مرور سیستماتیک در حال اجرا است، بنابراین بقیه افراد بر روی آن کار نمی‌کنند. مراکز مختلفی جهت ثبت پروتکل وجود دارد که در این پژوهش از سایت معتبر PROSPERO که برای ثبت انواع مرور سیستماتیک استفاده می‌شود استفاده شد (شماره ثبت در سایت پراسپرو ID=CRD42022303305). برای جستجوی مطالعات پایگاه‌های استنادی خارجی وب آو ساینس، اسکوپوس، ام بیس و پاب‌مد جستجو شدند. همچنین استراتژی جستجو با یک دانشجوی تحصیلات تکمیلی علم‌سنجی به‌عنوان کارشناس جستجو مورد بررسی قرار گرفت. در پژوهش حاضر کلیه مستندات جمع‌آوری شده توسط پژوهشگر و استاد مربوطه براساس چک لیست پریسما مشخص شد. چک لیست پریسما هر مطالعه و خلاصه داده‌ها را با یک دید انتقادی مورد ارزیابی و بررسی قرار می‌دهد. از این‌رو چک لیست پریسما به پژوهشگر کمک می‌کند تا مطالعات و مستندات غیرمرتبط که برای انجام پژوهش موردنظر مناسب نیستند را شناسایی و آن‌ها را از مطالعه حذف نمایند تا در حین تفسیر کردن نتایج، مشکلی ایجاد نشود. چک لیست پریسما از ۷ بخش و ۲۷ زیر بخش تشکیل شده است که این بخش‌ها شامل (عنوان، مقدمه، چکیده، روش‌شناسی، نتایج، نتیجه‌گیری و یافته‌ها) می‌باشند. بنابراین

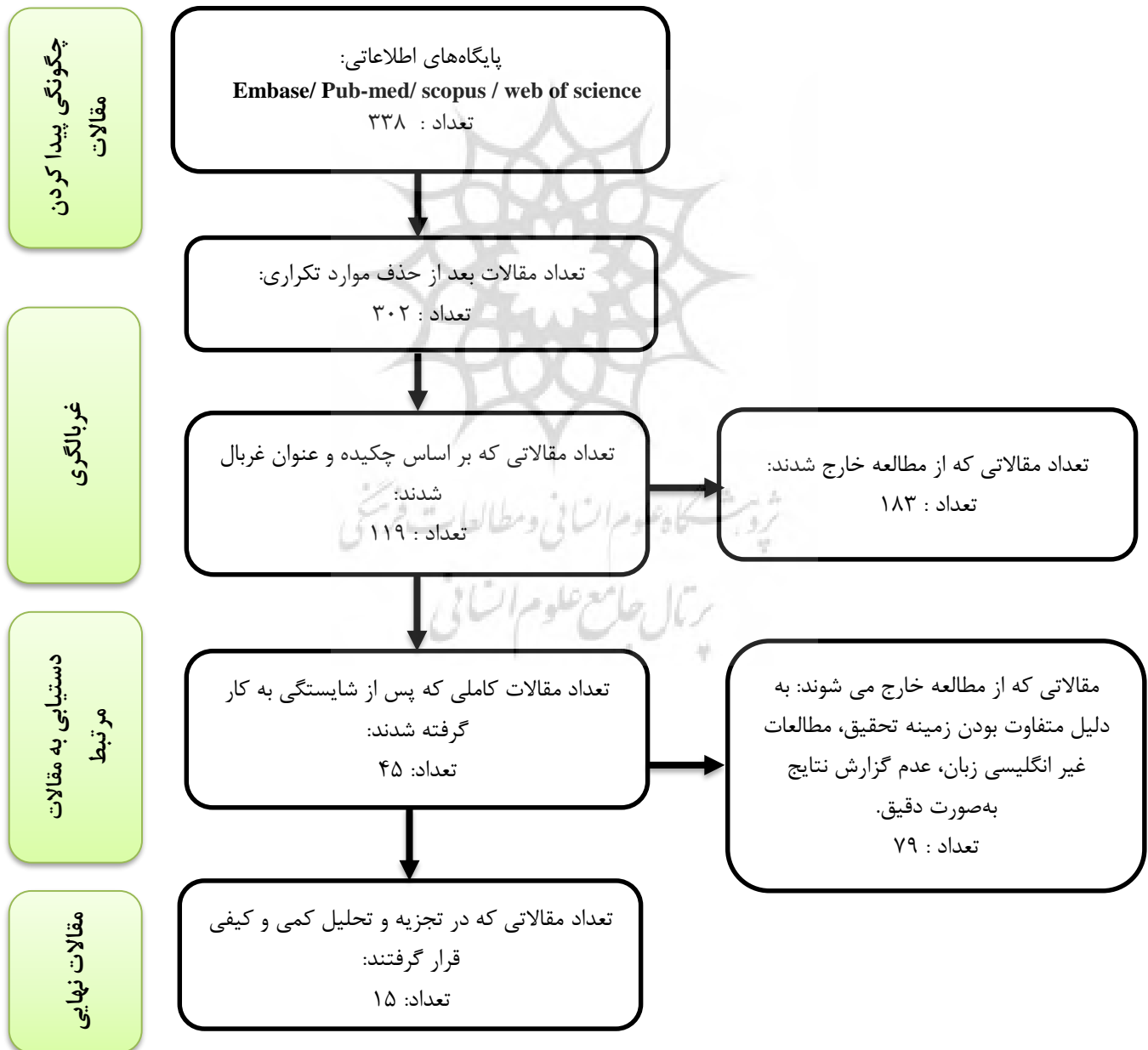
جدول ۱. تعداد مقالات به تفکیک هر پایگاه داده‌ای

پایگاه داده‌ای	تعداد مقالات سرچ شده
Embase	۴۷
Pubmed	۲۴۸

نمودار ۱. توزیع مطالعات منتخب در قاره‌های مختلف جهان

نمودار ۲. نتایج جستجو در طول فرایند بررسی

جدول ۲. مشخصات مقالات مروری منتخب

ردیف	عنوان مطالعه	سال	نویسندگان	کشور	مجله	هدف پژوهش	جامعه آماری	نتایج
۱	مقرون به صرفه بودن یک برنامه حفظ فعالیت بدنی و رفتار بر کاهش تحرک عملکردی در افراد مسن: یک ارزیابی اقتصادی از کارآزمایی REACT	۲۰۲۲	Tristan M Snowsil et al	انگلیس	Lancet Public Health 2022;	بررسی یک ارزیابی اقتصادی از کارآزمایی برنامه REACT که آیا مداخله این برنامه تمرینی از نظر اقتصادی مقرون به صرفه است یا خیر؟	۱۵۰۰ نفر جمعیت عمومی فعلی بریتانیا بین ۶۵ تا ۱۰۰ ساله	این تجزیه و تحلیل نشان می‌دهد که برنامه REACT در مقایسه با مراقبت‌های معمول مقرون به صرفه است، صرفه جویی در هزینه خالص و بهبود کیفیت زندگی مرتبط با سلامتی را ایجاد می‌کند(تربستان و همکاران، ۲۰۲۲).
۲	اولویت‌ها و شاخص‌های ارزیابی اقتصادی مداخلات محیطی برای ارتقای فعالیت بدنی	۲۰۲۱	AL Craddock et al	آمریکا	Phys Act Health	شناسایی مجموعه‌ای از شاخص‌های اقتصادی کلیدی و مفید برای ارزیابی، تحقیق و عملکرد بهداشت عمومی	۲۱ متخصص در حوزه‌های حمل و نقل، مسکن و املاک، توسعه اقتصادی و سلامت عمومی	این مطالعه شاخص‌های اقتصادی کلیدی را شناسایی کرد که می‌تواند ارزش اقتصادی رویکردهای محیط ساخته‌شده را برای ارتقای فعالیت بدنی مشخص کند. کار اضافی می‌تواند اعتبار، امکان‌سنجی و سودمندی این شاخص‌های کلیدی را نشان دهد، به ویژه برای تصمیم‌گیری درباره طراحی جامعه(آل کرادوک و همکاران، ۲۰۲۱).
۳	آیا میزبانی یک تیم ورزشی حرفه ای به نفع جامعه محلی است؟ شواهد از ارزیابی اموال	۲۰۲۱	John Charles Bradbury	آمریکا	Economics of Governance	تجزیه و تحلیل مشاهده تغییرات در ارزیابی اموال با بررسی تأثیر یک ورزشگاه در یک شهر	۷۲۰ هزار ساکن شهر کاب در ایالت جورجیا	یافته‌ها نشان می‌دهد که حتی با وجود مزایای زیاد، استادیوم‌های ورزشی بعید است هزینه‌های سرمایه‌گذاری عمومی را که معمولاً دریافت می‌کنند، پوشش دهند(بردبری و همکاران، ۲۰۲۱).
۴	آیا گسترش شبکه دوچرخه سواری مقرون به صرفه است؟ ارزیابی اقتصادی سلامت دوچرخه سواری در اسلو	۲۰۲۰	AdmassuN. Lamu et al	نروژ	BMC Public Health	تعیین اینکه آیا ساخت و ساز شبکه دوچرخه سواری در یک شهر بزرگ در مقایسه با وضعیت موجود مقرون به صرفه است یا خیر.	جمعیت حداقل ۱۰۰۰۰۰ نفر از ۱۱ کشور اروپایی به دست آمد: اتریش، بلژیک، دانمارک، فرانسه، آلمان، ایتالیا، هلند، اسپانیا، سوئیس و بریتانیا	یافته‌های این مطالعه نشان می‌دهد که سرمایه‌گذاری در ساخت شبکه دوچرخه در اسلو مقرون به صرفه خواهد بود. بنابراین پتانسیل کاهش خطر ابتلا به طیف وسیعی از بیماری‌ها، به طور عمده سرطان، بیماری قلبی، T2D و سکتا را دارد که همگی از علل قابل پیشگیری مرگ زودرس هستند(آدماسو و همکاران، ۲۰۲۰).
۵	تجزیه و تحلیل هزینه اثربخشی پنج ساله مداخله فعالیت بدنی هواداران اروپایی در تمرین (EuroFIT) برای مردان در مقابل عدم مداخله	۲۰۲۰	Kolovos et al	هلند	International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity	هدف این مطالعه بررسی مقرون به صرفه بودن ۵ ساله EuroFIT است (برنامه‌ای برای بهبود فعالیت بدنی).	افراد دارای اضافه وزن از ۴ کشور (انگلیس، هلند، پرتغال و نروژ)	نتیجه گرفته شد که مداخله EuroFIT در مقایسه با عدم مداخله در یک دوره ۵ ساله از دیدگاه اجتماعی مقرون به صرفه نیست، اما بعد از ۱۰ سال موثرتر و کم هزینه تر است (یعنی غالب است)(کلووس و همکاران، ۲۰۲۰).

۶	سلامتی و مزایای اقتصادی مرتبط با فعالیت بدنی در ساخت محله‌های قابل پیاده‌روی: مقایسه مدل‌سازی شده بین توسعه سبز برون‌فیلد و گرینفیلد	۲۰۱۹	Zapata-Diomedes et al	استرالیا	International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity	پیش بینی مزایای سلامتی و اقتصادی توسعه برون فیلد در مقایسه با توسعه گرینفیلد	۲۱۰۰۰ نفر از ساکنین شهری تروگانینا	یافته‌های این مطالعه نشان می‌دهد که سیاست‌های برنامه‌ریزی که محله‌های قابل پیاده‌روی با دسترسی به مغازه‌ها، خدمات و حمل‌ونقل عمومی را ایجاد می‌کند، به مزایای سلامتی و اقتصادی قابل توجهی مرتبط با کاهش بروز بیماری‌های مرتبط با عدم فعالیت فیزیکی و مرگ زودرس منجر می‌شود(زاپاتا و همکاران، ۲۰۱۹).
۷	مزایای سلامتی فعالیت بدنی مرتبط با بازسازی حاشیه رودخانه شهری	۲۰۱۹	Cristina Vert et al	اسپانیا	International Journal of Environmental Research and Public Health	تعیین کمیت سلامت و اثرات اقتصادی مرتبط با سلامت مرتبط با فعالیت بدنی در یک پروژه بازسازی پارک کنار رودخانه شهری در بارسلون، اسپانیا	۵۷۵۳ کاربر بزرگسال	مداخله بازآفرینی شهری این پارک کنار رودخانه با استفاده از زیرساخت‌ها، مزایای اقتصادی مرتبط با سلامت را برای جمعیت فراهم می‌کند(کریستینا ورت و همکاران، ۲۰۱۹).
۸	یک کارآزمایی کنترل‌شده تصادفی خوشه‌ای برای بررسی اثربخشی و اثربخشی هزینه مداخله «دختران فعال»: یک پروتکل مطالعه	۲۰۱۵	C L Edwardson et al	انگلیس	BMC Public Health	تحلیل اقتصادی متغیرهای مرتبط با فعالیت بدنی دختران فعال	۱۶۰۰ دختر ۱۱ تا ۱۴ ساله	یافته‌های این مطالعه اطلاعات ارزشمندی را در مورد اینکه این نوع رویکرد برای افزایش فعالیت بدنی در دختران نوجوان هم موثر و هم مقرون به صرفه است در بریتانیا ارائه می‌دهد (ادواردسون و همکاران، ۲۰۱۵).
۹	مزایای اقتصادی کاهش عوامل خطر در کانادا: اضافه دخانیات، اضافه وزن و عدم تحرک بدنی	۲۰۱۴	Hans Krueger et al	کانادا	Public Health	هدف از این مطالعه استفاده از یک رویکرد اخیرا توسعه یافته در برآورد مزایای اقتصادی کاهش بلندمدت RF در کانادا است.	گروه‌های سنی پنج ساله از سال ۲۰۱۲ تا ۲۰۳۱	کاهش نسبی سالانه ۱ درصدی در فاکتورهای سیگار کشیدن، اضافه وزن و عدم تحرک بدنی می‌تواند تأثیر قابل توجهی بر سلامتی و اقتصاد در طول زمان در سطح جمعیت داشته باشد(هانس کروگر و همکاران، ۲۰۱۴).
۱۰	مقرون به صرفه بودن یک برنامه فعالیت بدنی مبتنی بر جامعه برای بزرگسالان (فعال باشید) در بریتانیا: یک تحلیل اقتصادی در یک آزمایش طبیعی	۲۰۱۲	Emma et al	انگلیس	group.bmj.com	برای تعیین مقرون به صرفه بودن یک برنامه فعالیت بدنی (فعال باشید) با هدف بزرگسالان ساکن بیرمنگام، انگلستان.	جمعیت بزرگسال بیرمنگام بین ۱۶ تا ۷۰ سال	مجموع هزینه‌ها، اثربخشی کل و مقرون به صرفه بودن افزایشی برای طرح Be Active در این پژوهش اثبات شده است زیرا صرفه جویی در هزینه‌های جلوگیری از بیماری‌های آینده مرتبط با عدم فعالیت بدنی قابل مشاهده است(اما و همکاران، ۲۰۱۲).
۱۱	هزینه اقتصادی عدم فعالیت بدنی در چین	۲۰۱۲	Juan Zhang et al	چین	Preventive Medicine	هدف این مطالعه برآورد بار اقتصادی کل عدم فعالیت بدنی در چین است.	گروه‌هایی از بیماران غیر واگیر در چین	عدم تحرک بدنی بار اقتصادی قابل توجهی را بر کشور تحمیل می‌کند، زیرا به تنهایی بیش از ۱۵ درصد از هزینه‌های پزشکی و غیرپزشکی سالانه بیماری‌های غیر واگیر اصلی در کشور را بر عهده دارد. بنابراین بار اقتصادی بالای عدم تحرک بدنی مستلزم

								به توسعه برنامه‌ها و مداخلات بیشتر برای مقابله با این خطر رفتاری قابل تغییر است تا از شیوع بیماری‌های غیر واگیر در چین جلوگیری شود(جوان ژانگ و همکاران، ۲۰۱۲).
۱۲	مزایای اقتصادی کاهش عدم فعالیت بدنی: یک مثال استرالیایی	۲۰۱۱	Cadilhac et al.	استرالیا	International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity	هدف از این مطالعه تخمین مزایای سلامتی و اقتصادی کاهش شیوع کم تحرکی در جمعیت بزرگسال استرالیا در سال ۲۰۰۸ بود.	یک گروه نظری از استرالیایی‌ها در سنین ۱۵ تا ۶۵ سال	فرصت صرفه جویی در هزینه و مزایای سلامتی که به طور محافظه کارانه از کاهش عدم فعالیت بدنی در سطح جمعیت تخمین زده می شود، قابل توجه است. بیشترین پس‌انداز به نفع افراد در قالب تولید بدون دستمزد و دستاوردهای اوقات فراغت خواهد بود و به دنبال آن بخش بهداشت، تجارت و دولت قرار دارند(کادهیلاک و همکاران، ۲۰۱۱).
۱۳	مقرون به صرفه بودن طرح‌های ارجاع ورزش	۲۰۱۱	Nana K et al	انگلیس	BMC Public Health	این مقاله مقرون به صرفه بودن طرح‌های ارجاع به ورزش را در ارتقاء فعالیت بدنی در مقایسه با مراقبت‌های معمول در مراقبت‌های اولیه بررسی می‌کند.	افراد ۴۰ تا ۶۰ سال کم تحرک	هرچند طرح‌های ارجاع ورزش با افزایش اندک در هزینه‌ها و مزایای طول عمر همراه است ولی بطور کلی مقرون به صرفه بودن طرح‌های ارجاع به ورزش از نظر صرف هزینه‌های هتگفت درمانی قابل توجه است(نانا و همکاران، ۲۰۱۱).
۱۴	تجزیه و تحلیل هزینه و فایده فعالیت بدنی با استفاده از مسیرهای دوچرخه / عابر پیاده	۲۰۰۵	Guijing Wang et al	آمریکا	Society for Public Health Education	هدف از مطالعه حاضر، تجزیه و تحلیل هزینه و فایده فیزیکی فعالیت از طریق ساخت و نگهداری دوچرخه / مسیرهای عابر پیاده در ایالت نبراسکا، می‌باشد.	کاربرانی که از ۵ مسیر تفریحی در لینکلن در یک سال استفاده کردند.	هزینه‌های منابع در استفاده از مسیرها ممکن است به تنهایی از مزایای مستقیم سلامتی بیشتر باشد. ایجاد مسیرهای پیاده روی ممکن است وسیله‌ای مقرون به صرفه برای ارتقای فعالیت بدنی در سطح جامعه باشد(جوینگ وانگ و همکاران، ۲۰۰۵).
۱۵	مزایای اقتصادی اثرات افزایش دهنده سلامتی فعالیت بدنی: اولین برآوردها برای سوئیس	۲۰۰۱	Martin B. et al	سوئیس	Network HEPA Switzerland	هدف از این مطالعه بررسی مزایای اقتصادی اثرات ارتقاء سلامت فعالیت بدنی در جمعیت سوئیس	۴۰۰۰ نفر از افراد ساکن در سوئیس و دارای بیماری‌های اختلالات قلبی عروقی، دیابت، سرطان روده بزرگ، پوکی استخوان، سرطان پستان، فشارخون بالا	ارتقاء فعالیت‌های ارتقاء سلامت نه تنها به دلایل کیفیت زندگی و سلامت فردی، بلکه به دلایل اقتصادی نیز از اهمیت بالایی برخوردار است(مارتین و همکاران، ۲۰۰۱).

جدول ۳. ارزیابی کیفیت مقالات با استفاده از مقیاس PEDRO

ارزیابی کیفیت مطالعات بررسی شده													
PEDro Criterion													
کیفیت	مجموع	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	مقالات
خوب	7	●	●	●	●	○	○	○	●	○	●	●	Tristan M Snowsil et al (2022)
خوب	6	●	●	○	●	○	○	○	●	○	●	●	AL Cradock et al (2021)
خوب	7	●	●	●	●	○	○	○	●	○	●	●	John Charles Bradbury (2021)
خوب	7	●	●	●	●	○	○	○	●	○	●	●	AdmassuN. Lamu et al (2020)
خوب	6	●	●	○	●	○	○	○	●	○	●	●	Kolovos et al (2020)
خوب	7	●	●	●	●	○	○	○	●	○	●	●	Zapata-Diomedes et al (2019)
خوب	7	●	●	●	●	○	○	○	●	○	●	●	Cristina Vert et al (2019)
خوب	8	●	●	●	●	○	○	○	●	○	●	●	C L Edwardson et al (2015)
خوب	7	●	●	●	●	○	○	○	●	○	●	●	Hans Krueger et al (2014)
خوب	7	●	●	●	●	○	○	○	●	○	●	●	Emma et al (2012)
خوب	7	●	●	●	●	○	○	○	●	○	●	●	Division of NCD et al (2012)
خوب	7	●	●	●	●	○	○	○	●	○	●	●	Cadilhac et al (2011)
خوب	7	●	●	●	●	○	○	○	●	○	●	●	Nana K et al (2011)
خوب	7	●	●	●	●	○	○	○	●	○	●	●	Guijing Wang et al (2005)
خوب	7	●	●	●	●	○	○	○	●	○	●	●	Martin B. et al (2001)

جدول ۴. عوامل افزایش دهنده توسعه اقتصادی ورزش در جوامع در مقالات مورد مطالعه

عوامل افزایش دهنده توسعه ورزش و اقتصاد در جامعه	
✓ بهبود	کیفیت زندگی از طریق ورزش همگانی و صرفه‌جویی اقتصادی ناشی از آن Tristan M Snowsil et al(2022) C L Edwardson et al(2015) Hans Krueger et al(2014) Emma et al(2012) Juan Zhang et al(2012) Cadilhac et al(2011) Nana K et al(2011) Martin B. et al(2001) Kolovos et al(2020)
✓	توجه بر طراحی شهری با رویکرد ورزشی و افزایش سطح درآمد اقتصادی جامعه AL Cradock et al (2021) AdmassuN. Lamu et al (2020) Zapata-Diomedes et al (2019) Cristina Vert et al (2019) Guijing Wang et al (2005)
✓	ورزش قهرمانی (میزبانی رویدادهای ورزشی) و عدم پوشش هزینه‌های سرمایه‌گذاری در این بخش John Charles Bradbury (2021)

بحث و نتیجه‌گیری

فعالیت بدنی یکی از مهم‌ترین گام‌هایی است که افراد می‌توانند برای سلامتی و تندرستی خود بردارند. یک استراتژی مبتنی بر شواهد برای افزایش فعالیت بدنی، ایجاد جوامع دوستدار فعالیت بدنی است، مکان‌هایی که مردم زیرساخت‌هایی مانند پیاده‌روها، مسیرهای دوچرخه‌سواری محافظت‌شده، حمل و نقل عمومی در مسیرهایی که خانه‌ها، مدارس، پارک‌ها و محل‌های کار را به هم متصل می‌کنند.

فعالیت بدنی ناکافی یکی از عوامل خطر اصلی مرگ است که یک مشکل بهداشت عمومی جهانی را ایجاد می‌کند که هر ساله با

بیش از ۵ میلیون مرگ زودرس همراه است. از طرفی دیگر افزایش فعالیت بدنی منجر به کاهش مرگ و میر و عوارض در سن کار و افزایش بهره‌وری می‌شود که منجر به دستاوردهای اقتصادی قابل توجهی برای اقتصاد جهانی خواهد شد. بدون داشتن محیط‌های مناسب برای فعالیت بدنی، توسعه این رفتار در جامعه ممکن نخواهد بود. همان‌طور که آدامسو (2020)، اعلام می‌کند که سرمایه‌گذاری در ساخت شبکه دوچرخه‌سواری در اسلو بسیار مقرون به صرفه خواهد بود. دوچرخه‌سواری را می‌توان به‌عنوان بخشی از برنامه‌های روزانه سفر انجام داد و بنابراین پتانسیل کاهش خطر ابتلا به طیف وسیعی از بیماری‌ها، به‌طور عمده سرطان، بیماری قلبی، دیابت و سکتته را دارد که همگی از علل قابل پیشگیری مرگ زودرس

اما دو سوم مطالعات ورزش برای توسعه در بررسی‌های یکپارچه خود بر سطح توسعه جامعه متمرکز شده است و این بدان معنی است که تأثیرات اجتماعی و کلان ورزش بسیار بزرگ‌تر از تأثیرات فردی آن می‌باشد. بنابراین علاقه فزاینده‌ای به نقش تربیت بدنی و ورزش در آماده‌سازی جوانان برای خواسته‌ها و چالش‌های زندگی روزمره وجود دارد. در همین زمینه در پاسخ به یک بررسی جهانی، هاردمن و همکاران (2014)، خاطرنشان کردند که توسعه فردی و اجتماعی یکی از اهداف اصلی و اغلب مورد اشاره برنامه‌های تربیت بدنی در اروپا است (کاترین و همکاران، 2019). اگرچه در مطالعه عسکریان و همکاران (1397)، موانع اقتصادی را یکی از موانع مهم توسعه ورزش می‌دانند. چرا که بین میزان توسعه‌یافتگی اقتصادی یک کشور و توسعه ورزش در آن ارتباط وجود دارد. در این میان وابستگی مالی زیاد سازمان‌های ورزشی به منابع دولتی باعث می‌شود که این سازمان‌ها بیش از پیش تحت تأثیر چالش‌های فضای اقتصادی یک کشور قرار گیرند (عسکریان و همکاران، 1399). کلووس و همکاران (2020)، مقرون به صرفه بودن بلندمدت برنامه EuroFIT را در مقایسه با عدم مداخله از دیدگاه اجتماعی ارزیابی کردند و اعلام کردند که برنامه ورزشی تجویزی آن‌ها کمی موثرتر و کمی گران‌تر از عدم مداخله خواهد بود و شواهدی دارند که با توجه به این شواهد، مداخله EuroFIT را در مقایسه با عدم مداخله در افق زمانی ۵ ساله مقرون به صرفه نمی‌دانند، اما در افق زمانی ۱۰ ساله مقرون به صرفه خواهد بود و این یعنی برنامه‌ریزی‌های بلندمدت و استراتژیک منجر به نتایج اقتصادی ماندگار می‌شود (کلووس و همکاران، 2020). و این دقیقاً با مطالعه اما و همکاران (2012) مشابه است که نشان می‌دهند برنامه Be Active در دوره زمانی ۵ تا ۱۰ ساله با هزینه سالانه حدود ۴,۴ میلیون پوند احتمالاً مقرون به صرفه است (اما و همکاران، 2012). کرادوک و همکاران (2021)، مزایایی همچون ارتباط بین ایجاد جوامع سازگار با فعالیت بدنی و قابل پیاده‌روی و تأثیرات آن بر ایمنی، توسعه اقتصادی محلی، مسکن، اشتغال و املاک را مستند کرده‌اند. همچنین اثرات طولانی‌مدت سلامتی و زیست‌محیطی ناشی از تغییرات در میزان پیاده‌روی و دوچرخه‌سواری و تغییرات در سهم حمل و نقل منطقه‌ای از مزایای زمینه‌سازی و توسعه فعالیت بدنی خواهد بود. مرکز کنترل و پیشگیری از بیماری‌های ایالات متحده طرح ابتکاری «افراد فعال، ملت سالم» را راه‌اندازی و پشتیبانی می‌کند (کرادوک و همکاران، 2021). علی‌رغم اینکه در زمینه توجه به زیرساخت‌های ورزشی چارلز بردبری (2021)، در پژوهش خود اعلام می‌کند که حتی با وجود مزایای زیاد،

هستند. برنامه‌ریزی‌های آن‌ها به‌عنوان بخشی از یک برنامه بهداشت عمومی برای بهبود فعالیت بدنی و در نتیجه جلوگیری از عوارض و مرگ و میر حمایت می‌کند و بسیار مقرون به صرفه است و تأثیر طولانی مدت بر فعالیت بدنی دارد که به نوبه خود تأثیر مثبتی بر بهبود سلامت خواهد داشت (آدماسو و همکاران، 2020). در همین زمینه همچنین جوان ژانگ و همکاران (2012)، نشان داده‌اند که عدم تحرک فیزیکی در حال حاضر بین ۱۲ تا ۱۹ درصد در خطرات مرتبط با پنج بیماری غیرواگیر مهم در چین، یعنی بیماری عروق کرونر قلب، سکته، فشار خون بالا، سرطان و دیابت نوع ۲ نقش دارد. در نتیجه، عدم تحرک فیزیکی بار اقتصادی قابل توجهی را بر کشور چین تحمیل می‌کند، زیرا تقریباً یک ششم هزینه‌های سالانه مستقیم (پزشکی) و غیرمستقیم (غیرپزشکی) بیماری‌های غیرپزشکی اصلی کشور را برعهده دارد (جوان ژانگ و همکاران، 2012). این نسبت به مطالعه ژائو و همکاران (2008)، نزدیک است که به هزینه‌های پزشکی مستقیم مربوط به چاقی و اضافه‌وزن اشاره می‌کنند و گزارش می‌دهند که ۲۵,۵ درصد از هزینه‌های مستقیم فشار خون، دیابت، بیماری عروق کرونر قلب و سکته مغزی به اضافه وزن و چاقی نسبت داده می‌شود (ژائو و همکاران، 2008). با استفاده از روشی مشابه با روش مورد استفاده در مقاله ژانگ و همکاران، پاپکین و همکاران (2006)، نیز دریافته‌اند که در سال ۲۰۰۰ هزینه‌های پزشکی مستقیم منتسب به عدم فعالیت بدنی در چین به ۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ دلار می‌رسد (حتی اگر نتایج آن‌ها مستقیماً با نتایج پاپکین و همکاران قابل مقایسه نیست، اما افزایش چشمگیر عدم فعالیت بدنی به‌طور غیرقابل انکاری پیامدهای اقتصادی برجای گذاشته است، زیرا به نظر می‌رسد هزینه‌های پزشکی تخمین زده شده بیماری‌های عمده ناشی از عدم فعالیت بدنی بیش از دو برابر شده است (پاپکین و همکاران، 2006). محمدی و همکاران (1398)، نیز بیان می‌کنند که ورزش با ایجاد مکانیسم‌های مؤثر به‌طور مستقیم و غیرمستقیم بر اقتصاد تأثیر خواهد داشت (محمدی و همکاران، 1398).

کاترین و همکاران (2019)، بیان می‌کنند اینکه توسعه ورزش با رشد و توسعه در حیطه‌های مختلفی در سطح جوامع همراه است بر کسی پوشیده نیست. در بررسی ابعاد مختلف متأثر از توسعه ورزش و فعالیت بدنی ابتدا با مفاهیمی همچون رشد فردی و اجتماعی روبرو خواهیم شد که خود این مفاهیم با مؤلفه‌های جزئی‌تری همراه هستند که عبارتند از: اخلاق کاری؛ کنترل و مدیریت؛ تعیین هدف؛ تصمیم‌گیری؛ حل مسئله؛ مسئولیت؛ رهبری؛ مشارکت؛ ملاقات با مردم و دوست‌یابی؛ ارتباط و رفتار اجتماعی.

(تریستان و همکاران، 2022).

به طور کلی به نظر می‌رسد چالش اصلی در سراسر دنیا ایجاد یک فرهنگ سلامتی عمومی است که سبک زندگی سالم را در جوامع، بخش‌ها و جمعیت جوامع ترویج کند. دستیابی به این فرهنگ جز با برنامه‌ریزی کلان و استراتژیک در زمینه توسعه ورزش و فعالیت بدنی حاصل نخواهد شد.

بنابراین به طور کلی با مرور مقالات مهم این‌طور می‌توان نتیجه‌گیری کرد که اتخاذ راهکارهای زیر می‌تواند بر ارتقای سطح اجرای فعالیت بدنی در جوامع تأثیرگذار بوده و به همراه آن نتایج اقتصادی بلندمدتی را به ارمغان بیاورد:

- استقرار نظام برنامه فعالیت بدنی در نظام ارائه خدمات سلامت و غربالگری بیماران و افراد کم‌تحرک
- پذیرش اهمیت بیماری‌های غیر واگیر در حفظ و ارتقای سلامت توسط افراد کلیدی در سطوح ملی
- آگاهی بخشی صحیح به اقشار مختلف جامعه در زمینه فواید و اهمیت فعالیت بدنی
- وجود نظام مراقبت بیماری‌های غیر واگیر و بررسی عوامل خطر ساز آن‌ها در کشورها
- توزیع مناسب امکانات اعم از منابع مالی، انسانی و تجهیزات برای فعالیت بدنی
- ایجاد ابزارهای استاندارد برای استفاده کارکنان بخش سلامت به‌ویژه پزشکان برای تشخیص
- ایجاد مسیرهای دوچرخه‌سواری در شهرها و طراحی مناسب پیاده‌روها به‌عنوان مکانی امن
- استفاده از ظرفیت رسانه‌های همگانی اعم از نوشتاری، دیداری و شنیداری در جامعه
- اهتمام شهرداران به‌ویژه در شهرهای بزرگ به ایجاد ایستگاه‌های ورزش صبحگاهی و تجهیز مکان‌های عمومی و ....

سپاسگزاری

از تمامی شرکت کنندگان و عزیزانی که در این پژوهش مشارکت داشته و ما را یاری نموده‌اند، کمال تشکر و قدردانی را داریم.

استادیوم‌های ورزشی بعید است هزینه‌های سرمایه‌گذاری عمومی را که معمولاً دریافت می‌کنند، پوشش دهند (بردبری، 2021). یانگ و همکاران (2019)، در کتاب خود اعلام می‌کنند رشد جهانی صنعت تناسب اندام نقش مهمی در گسترش دسترسی به فعالیت بدنی ایفا می‌کند، زیرا ورزش را راحت‌تر، مقرون‌به‌صرفه‌تر، سرگرم‌کننده، شخصی و نتیجه‌محور می‌کند. باشگاه‌های سلامت و باشگاه‌های ورزشی در دهه گذشته گسترش جهانی فوق‌العاده‌ای را تجربه کرده‌اند، با رشد بیش از ۵۰ درصدی درآمد از سال ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۸، و این یکی از اجزای مهم اقتصاد ۴,۲ تریلیون دلاری سلامتی جهانی است. از آنجایی که صنعت تناسب اندام انتخاب‌های بیشتری را برای کسانی که توانایی جسمی و توانایی مالی برای ورزش کردن دارند، ایجاد می‌کند، تعداد زیادی از جمعیت غیرفعال باقی می‌مانند که گزینه‌های محدودی دارند (از جمله بسیاری از سالمندان، زنان و دختران، کودکان و نوجوانان، افرادی که از نظر سلامتی ضعیف هستند و کسانی که در مناطق فقیر، روستایی و حاشیه‌نشین زندگی می‌کنند). واقعیت این است که شرکت در "تناسب اندام" امتیازی است که برای بسیاری از مردم در سراسر جهان قابل دسترسی نیست. در سراسر آفریقا، صنعتی شدن و شهر نشینی تغییرات قابل توجهی در سبک زندگی ایجاد کرده و فرصت‌های حرکت طبیعی را کاهش می‌دهد. بسیاری از کشورها که از افزایش شیوع بیماری‌های مزمن نگران هستند، برنامه‌های ملی تناسب اندام را ایجاد کرده‌اند. در زیمبابوه، برنامه ملی تناسب اندام و سلامتی بر طیف وسیعی از اهداف ورزش، تناسب اندام، ورزش و تفریح تمرکز دارد. برنامه بسیار جاه‌طلبانه آفریقای جنوبی مشارکت ۵۰ درصدی در ورزش و تفریحات فعال را تا سال ۲۰۳۰ هدف قرار می‌دهد. کشورهایمانند کوبا، سنگال، تانزانیا و غنا تلاش می‌کنند تا با ایجاد و تقویت امکانات ورزشی و تفریحی در سراسر کشور، محیطی عادلانه‌تر ایجاد کنند. موریس در تلاش است تا با تأمین مالی کلاس‌های گروهی، امکانات تناسب اندام و سالن‌های ورزشی در فضای باز در مراکز اجتماعی در سراسر کشور، به اهداف فعالیت بدنی خود دست یابد. شبکه فعالیت بدنی اتیوپی از رسانه‌های اجتماعی از جمله توئیتر و فیس بوک برای کمک به اجرای طرح دولت استفاده می‌کند (یانگ و همکاران، 2019). تریستان و همکاران (2022)، به این نتیجه رسیدند که محدودیت‌های تحرک در جمعیت‌های مسن‌تر تأثیر قابل توجهی بر پیامدهای سلامت، کیفیت زندگی و هزینه‌های مراقبت اجتماعی دارد

References

- Admassu N. Lamu ET AL(2020). "Is cycle network expansion cost-effective? A health economic evaluation of cycling in Oslo". BMC Public Health
- AL Cradock (2021). "Priorities and Indicators for Economic Evaluation of Built Environment Interventions to Promote Physical Activity". J Phys Act Health. ; 18(9): 1088–1096.
- Amini, M. Atghia, N. Norouzi, R. (2020). "Identifying the components and levels of knowledge-based economy in sports (qualitative approach)". Journal of Sports Management Studies. 12(60).
- Askarian, F. (2004). "Investigating the economic situation of Iran's sports industry in 1377 and 1380 (based on GDSP estimates)". PhD Thesis. University of Tehran.
- Askarian, F. Rahbar, M. Fakhri, F. (2020). "Designing and explaining sports development processes in Iran". Journal of business in sports. 1(1).
- Brad R. Humphreys (2001). "THE MYTH OF SPORTS-LED ECONOMIC DEVELOPMENT". Original Publication Date: April 2001.
- Brian W. Martina, Iris Beelerb, Thomas Szucs, Antje M. Smalac, Othmar Brüggerd, Claudio Casparise, Roland Allenbachd, Pierre-Alain Raeberf, Bernard Marti (2001). "Economic benefits of the health-enhancing effects of physical activity: first estimates for Switzerland". Institute of Sports Sciences, Swiss Federal Office of Sports, Magglingen.
- Burnett cora(2010). " sport for development approaches in the south african context: a case study analysis". department of sport and movement studies.
- Cadilhac Toby B Cumming, Lauren Sheppard, Dora C Pearce, Rob Carter³ and Anne Magnus (2011). " The economic benefits of reducing physical inactivity: an Australian example". International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity 2011, 8:99
- Cristina Vert Mark Nieuwenhuijsen, Mireia Gascon, James Grellier, Lora E. Fleming, Mathew P. White and David Rojas-Rueda (2019). "Health Benefits of Physical Activity Related to an Urban Riverside Regeneration". International Journal of Environmental Research and Public Health
- David Thivel, Angelo Tremblay, Pauline M Genin, Shirin Panahi, Daniel Rivière and Martine Duclos (2018). "Physical Activity, Inactivity, and Sedentary Behaviors: Definitions and Implications in Occupational Health".
- Dr. Hab, Professor E.V. Kharitonova, A.S. Markova (2021). "Major sports events: regional development catalyzing effects".
- Duane Rockerbie (2009). "The Economics of Professional Sports". University of Lethbridge.
- Ehsani, M. Amiri, M. GHarakhani, H. (2013). "Designing and compiling the comprehensive system of professional sports in the country". Journal of Sports Management Studies.(17).
- Emma J Frew, Mobeen Bhatti, Khine Win, Alice Sitch, Anna Lyon, Miranda Pallan, Peymane Adab⁵ (2012). "Cost-effectiveness of a community-based physical activity programme for adults (Be Active) in the UK: An economic analysis within a natural experiment". group.bmj.com.
- Ghaderpour, E. Sepehrivand, A. Soltan hosseini, M. (2014). "Investigating the economic position of stadiums and professional sports teams based on the income index". 8(2).
- Guijing Wang Caroline A. Macera, Barbara Scudder-Soucie, Tom Schmid, Michael Pratt, David Buchner,(2005)."A Cost-Benefit Analysis of Physical Activity Using Bike/Pedestrian Trails". Health Promotion Practice. April 2005 Vol. 6, No. 2, 174-179
- Hans Krueger, Donna Turner, Joshua Krueger, Elizabeth Ready (2014). "The economic benefits of risk factor reduction in Canada: Tobacco smoking, excess weight and physical inactivity". J Public Health 2014;105(1):e69-e78.
- Harold W Kohl 3rd, Cora Lynn Craig, Estelle Victoria Lambert, Shigeru Inoue, Jasem Ramadan Alkandari, Grit Leetongin, Sonja Kahlmeier (2012). "The pandemic of physical inactivity: global action for public health". for the Lancet Physical Activity Series Working Group, Published Online July 18, 2012, [http://dx.doi.org/10.1016/S0140-6736\(12\)60898-8](http://dx.doi.org/10.1016/S0140-6736(12)60898-8).
- Jiewei Yang (2021). "Evaluation of Large-Scale Sports Project Based on Analytic Hierarchy Process".
- John Charles Bradbury (2021). "Does hosting a professional sports team benefit the local community? Evidence from property assessments". Economics of Governance.
- Juan Zhang and Jad Chaaban (2012). "The economic cost of physical inactivity in China". Preventive Medicine 56 (2013) 75–78.
- Katrijn Opstoel et al (2019). "Personal and social development in physical education and sports: A review study". European Physical Education Review, Vol. 26(4) 797–813.
- Khosromanesh, R. KHabiri, M. KHanifar, H.

- Alidoust, I. Zarei, H. (2017). "Conceptual model design of Iran's sports industry". *Journal of Sports Management Studies*. 11(17-38).
- Kolovos et al (2020). "Five-year cost-effectiveness analysis of the European Fans in Training (EuroFIT) physical activity intervention for men versus no intervention". *International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity*.
- Koushki, M. Zarei, A. KHodayari, A. (20018). "Development of health promotion strategies with the approach of physical activity and sports". *Journal of sports management*". 4(11).
- Marta Gil-Lacruz and others (2021). "Health-Related Quality of Life and Physical Activity in a Community Setting". *International Journal of Environmental Research and Public Health*.
- Martin B. et al (2001). "Economic benefits of the health-enhancing effects of physical activity: first estimates for Switzerland". *Swiss National Accident Insurance Organisation (SUVA)*.
- Mohamadi, F. Kalate seifari, M. Razavi, M. Farsijani, H. (2019). "Designing a qualitative model of the economic development of Iran's sports industry with a world-class production approach". *Journal of applied research in sports management*. 1(69-84).
- Mohnsen, B. S. (2003). "Teaching middle school physical education: A Standards-Based Approach for Grades 5-8 (3rd Edition)". *Human kinetics*.
- Nana K Anokye, Paul Trueman, Colin Green, Toby G Pavey, Melvyn Hillsdon and Rod S Taylor (2011). "The cost-effectiveness of exercise referral schemes". *BMC Public Health* 2011, 11:954
- Ophelia Yeung and Katherine Johnston (2019). "The Global Economy of Physical Activity". *Senior Research Fellows at the Global Wellness Institute*.
- Parsajou, A. (2018). "The consequences of social participation in public sports in Iran, *Quarterly Journal of Strategic Studies of Sports and Youth*". Quarterly magazine of strategic studies of sport and youth. (52).
- Popkin, B M, Kim, S, Du Rusev, E R.S, Zizza (2006). "Measuring the full economic costs of diet, physical activity and obesity-related chronic diseases". *Obes. Rev.* 7, 271–293
- Pourkiani, M. (2014). "Designing and explaining the sports development model with human development in Iran". *PhD Thesis. University of Tehran*.
- Pourkiani, M. Hamidi, M. Goudarzi, M. KHabiri, M. (2017). "Analysis of the effect of professional sports and championships on the development of sports". *Journal of sports management*. (42).
- Ramezanezhad, R. Hozhabri, K. (2016). "The basics of sports development and its application in sports". *Majlis and Strategy magazine*. 24(91).
- Shabani, A. Moradi, S. (2017). "Studying parameters affecting the general environment of championship sports". *Journal of new approaches in sports management*. 6(23).
- Tristan M Snowsill et al.(2022). "Cost-effectiveness of a physical activity and behaviour maintenance programme on functional mobility decline in older adults: an economic evaluation of the REACT (Retirement in Action) trial". *Lancet Public Health* 2022; 7: e327–34.
- Zapata-Diomedes Claire Boulangé, Billie Giles-Corti, Kath Phelan, Simon Washington, J. Lennert Veerman and Lucy Dubrelle Gunn (2019). "Physical activity-related health and economic benefits of building walkable neighbourhoods: a modelled comparison between brownfield and greenfield developments". *International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity*.
- Zhao, W, Zhai, Y, Hu, J, et al.(2008). "Economic burden of obesity-related chronic diseases in Mainland China. .. *Obes. Res. (Suppl. 1)*, 62–67.